

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervs-og Råstofudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undtage alkoholfri øl fra emballagebekendtgørelsen (Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 28. maj 2002 om emballage til øl- og kulsyreholdige læskedrikke) således, at alkoholfri øl kan *importeres og sælges.*

(medlem af Inatsisartut, Justus Hansen – Demokraterne)

Og

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at ændre den gældende bekendtgørelse om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrikke, således at øl og sodavand overalt i Grønland kan sælges på dåse, og således at disse dåser indgår i **det grønlandske returpantssystem**

(medlem af Inatsisartut, Nivi Olsen – Demokraterne)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Erhvervs-og Råstofudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Henrik Fleischer, Siumut, formand

Inatsisartutmedlem Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Inatsisartutmedlem, Aqqalu Jeremiassen, Atassut

Inatsisartutmedlem Hermann Berthelsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet

1. Forslagenes indhold og formål

Begge forslag ligger op til en lempelse af emballagebekendtgørelsen. (pkt. 58) ligger op en ganske begrænset lempelse af emballagebekendtgørelsen eftersom forslagsstiller ønsker, at det muliggøres at alkoholfri øl kan importeres og sælges. (Pkt. 181) ligger op til en mere gennemgribende reform af reguleringen af adgangen til og muligheden for import af øl og kulsyreholdige drikke på dåse.

2. Førstebehandling af forslagene i Inatsisartut (pkt. 58) / (181)

Ved 1. behandlingen af (pkt. 58) fremstod der en generel støtte til forslaget blandt partierne. Naalakkersuisut fandt ligeledes lejlighed til at støtte op om forslagens intentioner. Det blev i forbindelse med debatten om forslaget rejst spørgsmålet om muligheden for at oprette et genanvendelsesanlæg for aluminiumsdåser. Det er udvalgets umiddelbare forståelse at industriel genanvendelse af aluminiumsdåser og aluminium i almindelighed nødvendiggør en investering i et industrielt anlæg¹ af en vis beskaffenhed og størrelse. For at være en rentabel investering skal dette anlæg omsætte en væsentlig mængde aluminium til genbrug. Det virker ikke umiddelbart realiserbart hverken på baggrund af (pkt. 58) eller (pkt. 181.)

Ved 1. behandlingen af (pkt.181) tegnede der sig en overordnet principiel tilslutning til at iværksætte grundlæggende overvejelser om de fremtidige muligheder for en overgang til anvendelse af dåser som returemballage. Der var bred enighed om at (pkt. 181) skulle vurderes af Erhvervs-og Råstofudvalget.

3. Udvalgets behandling af (Pkt. 58)

(Pkt.58) Erhvervs- og Råstofudvalget bemærker som førnævnt, at nærværende beslutningsforslag nød en generel opbakning i Inatsisartut. Ligeledes fandt Naalakkersuisut anledning til at støtte op om forslaget. Hvad angår de miljømæssige virkninger ved en vedtagelse af forslaget (Pkt. 58) bemærker udvalget, at Naalakkersuisut i svarnotatet ikke finder anledning til at berøre dette problem i relation til forslaget. I svarnotatet anfører Naalakkersuisut derimod blandt andet:

”Efterspørgslen efter alkoholfrie øl er midlertidig i dag så begrænset, at det indtil videre ikke har kunnet betale sig at tappe alkoholfri øl i de godkendte returemballager, hvilket betyder at alkoholfrie øl ikke tappes i vores land. Naalakkersuisut finder det derfor nødvendigt, at emballagebekendtgørelsen ændres, således at der åbnes op for, at alkoholfri øl kan importeres og sælges i anden emballage, såsom dåser.”

Udvalget formoder på baggrund af Naalakkersuisuts ovenstående udsagn, at en eventuel vedtagelse af nærværende forslag ikke i et nævneværdigt omfang vil have en miljømæssig konsekvens. Grundet den af Naalakkersuisut estimerede lave efterspørgsel efter alkoholfrie øl.

---

¹ <https://www.eldan-recycling.com/en/aluminium-recycling>
https://www.european-aluminium.eu/media/1031/ea_recycling-brochure-2015-dk-web-version.pdf

I dag kan der købes forskellige mærker af dåseenergидrikke med kulsyre også i de områder, hvor emballagebekendtgørelsen har gyldighed herunder f.eks. Redbull, Cult mfl. Selv om borgerne i dag har adgang til disse drikke på dåser synes antallet af synlige aluminiumsdåser i bybilledet, at være ganske begrænset.

3.1 Udvalgets behandling af (pkt. 181)

(Pkt. 181) Erhvervs-og Råstofudvalget skal indledningsvis henvise til de faldne bemærkninger fra partierne ved forslaget førstebehandling. Der blev fra partierne udtrykt forskellige synspunkter til hvorledes beslutningsforslagets problemstilling skulle håndteres og ikke mindst i hvilket tempo. Hvor holdningerne i Inatsisartut spændte fra at beslutningsforslaget uden ophør burde iværksættes med det samme, til at indholdet i forslaget burde undergives en nærmere vurdering og undersøgelse.

Naalakkersuisut fremførte blandt andet følgende i svarnotatet til forslaget 1. behandling.

”Naalakkersuisut har bl.a. gennemført en analyse af muligheder for at etablere et nyt landsdækkende returpantssystem, som åbner op for mere fri konkurrence samtidig med at det sikrer, at den tomme emballage ikke ender i naturen. Et af de scenarier som analysen har afdækket er et returpantssystem som omfatter drikkevareemballager af glas, metal og plast anvendt til øl, læskedrikke, flaskevand, energidrikke, vin og spiritus inspireret af bl.a. det islandske returpantssystem.”

Og

”I fald Naalakkersuisut beslutter at etablere et nyt returpantssystem, skal der også afsættes tilstrækkelig tid til, at erhvervet får mulighed for at etablere og omstille sig til et nyt system.”

Udvalget kan på baggrund af ovenstående konstatere, at Naalakkersuisut har undersøgt de tekniske muligheder for implementere et retursystem, der også kan håndtere dåser og andre mere ukurante emballagetyper. Udvalget hæfter sig ligeledes ved, at Naalakkersuisut i fald det måtte beslutte sig for etableringen af et nyt returpantssystem agter, at sikre at erhvervslivet gives tid til at omstille sig. Erhvervs-og Råstofudvalget finder i lighed med Naalakkersuisut, at erhvervslivet bør gives en passende respekt i forhold til muligheden for eventuelt, at skulle indkøbe og indkøre ny teknologi til at håndtere et nyt returpantssystem. Hvis Naalakkersuisut eventuelt fremadrettet agter at indføre et nyt returpantssystem, bør erhvervslivet konsulteres i forhold til om der i det hele taget er behov en periode til omstilling og i givet fald hvor lang denne bør være.

Udvalget er ikke vidende om indholdet i den undersøgelse Naalakkersuisut har gennemført om et nyt muligt returpantssystem. Det er udvalgets umiddelbare forståelse, at problemstillingen om en overgang til et returpantssystem, der også kan håndtere dåser og andre emballagetyper har forgået over en relativ lang tidsperiode. Debatten om emballagebekendtgørelsen blev efter udvalgets vidende rejst første gang i 2002² af daværende Landstingsmedlem Otto Steenholdt problemstillingen blev dermed rejst for 17. år siden. Problemstillingen blev rejst i 2010 igen af Anda Uldum i forespørgselsdebat³. Ved den lejlighed anførte det daværende Naalakkersuisut i sit svarnotat følgende:

”Som forslagsstilleren imidlertid fremhæver, er der andre steder i verden, herunder i Danmark sat spørgsmålstegn ved, hvorvidt et returflaskesystem har miljømæssige fordele frem for et returdåsesystem. Naalakkersuisut er derfor indstillet på at der iværksættes en samlet analyse af hvilke konsekvenser en liberalisering af returflaskesystemet vil have for vores samfund – herunder indførelse af et returdåsesystem – således at der i denne sag kan træffes beslutninger på et gennearbejdet grundlag. I forbindelse med analysen vil relevante aktører blive inddraget.”⁴

Udvalget er ikke på stående fod bekendt med om der er efterfølgende er udarbejdet en samlet analyse af returpantssystemet. Forbuddet mod at importere øl og sodavand i anden emballage end den i bekendtgørelsen foreskrevne bør vel ses i sammenhæng med den koordinationsaftale, der blev indgået mellem flere af de store bryggerier i Danmark, Nuuk Kommune, Grønlands Hjemmestyre og Nuuk Imeq A/S. Denne aftale, der blev indgået i 1986, giver Nuuk Imeq eneret til at importere sodavandskoncentrater og bulkøl til Grønland. Nuuk Imeq A/S fik derved et de facto monopol på produktion af øl og sodavand.

---

²

https://intra.ina.gl/groenlands_landsting/landstingssamlinger/fm_2002/dgopkt_behdato/bf_landstinget/40.html?lang=da

³ <https://ina.gl/samlinger/oversigt-over-samlinger/samling/dagsordener/dagsorden/?day=29-04-2010>

⁴ https://ina.gl/dvd/FM2010/pdf/documents/samlinger/FM2010/punkter/pkt43_SN_dk.pdf

(Konkurrencenævnet) nu Konkurrencestyrelsen, har ved flere lejligheder kritiseret modellen for at hæmme konkurrencen på markedet for øl og sodavand senest i rapporten ”Konkurrencen og returpantssystemet i Grønland fra 2011⁵.” Rapportens hovedkonklusioner er at Nuuk Imeqs de facto monopol, medfører at Vestgrønland med det nuværende returpantssystem går glip af en række konkurrencemæssige gevinster. Konsekvenserne heraf bæres af de grønlandske forbrugere, når de handler i form af mindre udvalg og højere priser.

3.2 Ændringsforslag fra Naalakkersuisut til pkt. (181)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM2020 at omdele en analyse, der giver anbefalinger til organisering og drift af et landsdækkende, tidssvarende returpantssystem herunder tidsplan for implementering af systemet.

Udvalget bemærker at Naalakkersuisut ved forslaget førstebehandling fremsatte ovenstående ændringsforslag. Udvalget vil behandle ændringsforslaget fra Naalakkersuisut under sine indstillinger til pkt. 181.

4. Forslagenes økonomiske konsekvenser

Forslagsstillerne har i deres beslutningsforslag beskrevet, de estimerede økonomiske konsekvenser ved en realisering af forslaget. Udvalget finder ikke anledning til at anlægge anderledes vurdering end den af forslagsstillerne beskrevne.

5

<https://www.copenhageneconomics.com/dyn/resources/Publication/publicationPDF/8/208/0/Konkurrencen%20og%20Returpantssystemet%20i%20Gr%C3%B8nland.pdf>

5. Udvalgets indstillinger

Indstilling pkt. (58)

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Indstilling pkt. (181)

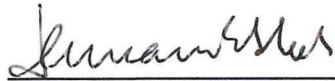
Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Henrik Fleischer
Formand

Hermann Berthelsen

Múte B. Egede
Næstformand

Aqqalu Jeremiassen

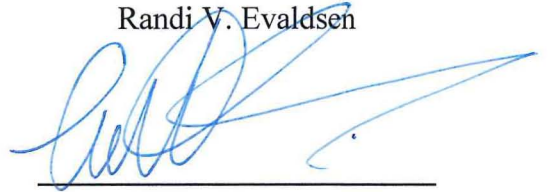

Randi V. Evaldsen

Peter Olsen

Tillie Martinussen